Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

26. Aarg. Nr. 13. *Den 1. April 1877.* Pr.: 12 Øre pr. Expl.

Tale af Ældste Orson Pratt,

afholdt i 20de Wards Forsamlingshus, Søndag Eftermiddag den 3die December, 1876.

(Fra «Deseret News».)

Følgende Steder i Skriften bleve oplæste: Det 24de Kapitel af Esajas fra 1ste til 6te Vers og fra 17de til 23de Vers; 6te Kapitel af Johannes Aabenbaring fra 12te til 17de Vers; det 34te Kapitel af Esajas fra 1ste til 4de Vers; og det 13de Kapitel af Esajas fra 6te til 13de Vers.

Ældste Pratt sagde derpaa: Jeg har oplæst disse Skriftsteder, ikke i den Hensigt, at udvælge nogen enkelt Del deraf, men mere særligt for at indpræge i de Forsamledes Sind den Kjendsgjerning, at Noget vil finde Sted, som endnu ikke er bleven opfyldt.

Siden den Dag, da Esajas levede og profeterede iblandt Folket, ville I indrømme med mig, at der aldrig er sket en almindelig Udryddelse fra Jordens Overflade af de Ugudelige og alle Overtrædere. Der har været Snese Millioner af Syndere paa Jorden ligefra Udsigelsen af denne Profeti og til nærværende Tid, men den fuldstændige Udryddelse, der her omtales, har aldrig fundet Sted. Vi fortælles ikke alene, at Solen skal formørkes paa dens Bane, men tillige at Stjernerne skulle vægre sig ved at afgive deres Skin. Dersom kun Solen skulde formørkes, saa vilde Hedningenationerne, der ikke kjendte Grunden hertil, sige, at det havde Hentydning til en stor Sol-Formørkelse, saadanne som der ere indtrufne i forskjellige Tidsaldre; men naar de finde, at alle Himlens Stjerner tilbageholde deres Skin, og der ikke er saa meget som et Glimt af Lys, og Solen bliver sort som en Haarsæk, da kunne de ikke henregne dette til en Formørkelse, thi en Solformørkelse vilde ikke tilintetgjøre Lyset af Stjernerne, der ere spredte over Himlens Hvælving. Vi fortælles ogsaa i Forbindelse hermed, at Jorden ligeledes vil blive angreben, at den skal

rave frem og tilbage som en drukken Mand, Bjergene nedbrydes og den hele Jord opløses. Ingen saadan Ting har fundet Sted, siden denne Profeti blev udtalt, og det staar derfor endnu tilbage at opfyldes.

Esajas har atter sagt i sit 40de Kapitel, at „enhver Dal skal blive ophøjet, og hvert Bjerg og Høj fornedres, hvad, som er krumt, skal blive gjort lige, og det Knudrede som en slet Dal; og Herrens Herlighed skal aabenbares, og alt Kjød tillige skulle se det.“ En saadan Begivenhed er endnu aldrig indtruffet, thi vi have mange Bjerge i alle Dele af Jorden, og Dalene ere endnu ikke ophøjede, og det Knudrede er endnu ikke gjort jævnt. Vi fortælles, at ikke alene skulle Bjergene fornedres og Dalene ophøjes, men Jorden selv skal opløses. Dette stemmer overens med Psalmisten Davids Forudsigelser. Han blev tilladt at se Herrens Tilkommelses store Dag, og han har beskrevet den i mange af hans Psalmer; iblandt andre Ting, hvilke han siger, der skulde finde Sted, nævner han, at Højene skulle smelte som Vox ved Herrens Nærværelse. De vilde naturligvis falde ned formedelst Tyngdekraften og opfylde Dalene; en saadan Begivenhed har aldrig fundet Sted, siden denne Profeti blev udtalt.

Paa et andet Sted bliver os fortalt af Profeten Esajas, hvorledes Guds Tjenere i hine mærkelige Dage skulde paakalde Herrens Navn, sigende: „O, at Du vilde adskille Himlene, at Du vilde komme ned, at Bjergene maatte nedflyde ved din Nærværelse. Ligesom Ilden optænder det, der smeltes, ligesom Ilden kommer Vandet til at syde; for at lade dine Fjender kjende dit Navn; lad saaledes Nationerne bæve ved din Nærværelse“, hvilken Bøn vil blive besvaret.

En anden Ting omtales, foruden alle de Forandringer, jeg har nævnt. Der vil blive en stor Omflytning af visse Dele af Jorden. „Landet skal aldeles bevæges“, som det hedder i det 19de Vers i det 24de Kapitel af Esajas, og i det følgende Vers hedder det, idet der endnu hentydes til de Forandringer, Jorden skal undergaa: „Og bortflyttes som en Nathytte.“ Vi blive yderligere fortalt i det samme Kapitel, at „Herren udtømmer Landet, gjør det øde og forvender dets Skikkelse,“ etc., det vil sige, at mange Dele af Jorden, der nu ere skjulte, ville blive bragte frem til Overfladen, og mange Dele af Jorden, der nu udgjøre dens ydre Skorpe, ville blive bragte nedenunder.

Jorden er nu delt i Fastlande og Øer. Vi kunne spørge, skulle disses Beliggenhed forandres? Svaret er ja. Apostelen og Aabenbareren Johannes fortæller os i det sjette Kapitel af Aabenbaringen, at han saa i Synet, efter Aabningen af det sjette Segl, iblandt forunderlige Ting, at „hvert Bjerg og hver Ø flyttedes af deres Steder.“ Saadanne Øer som Storbritannien ville forandre deres Beliggenhed, saavelsom dem i Pacifik-Oceanet og alle andre paa lignende Maade; og jeg har ingen Tvivl om, at der paa hin Tid vil ske en uhyre Forandring i Kontinenternes og de store Oceaners og Haves Beliggenhed. Landet vil udentvivl blive rullet tilbage til den Stilling, det tidligere indtog. Vi læse, at der vil være en Gjenoprettelse af alle Ting, hvorom der er talet ved alle hellige Profeters Mund. Dersom Jorden skal gjengives dens fordums Tilstand, som den var kort efter Skabelsen, saa vil der, forsaavidt som Fastlande og Oceaner angaar, blive en Gjenoprettelse af hine Dele af Kloden saavelsom mange andre Ting, som Profeterne ikke have omtalt i deres Profetier.

Disse Skriftsteder, som jeg har oplæst, kom hovedsagelig paa mit Sind, efterat jeg traadte ind i dette Hus. Jeg havde intet Særligt at fremstille for Forsamlingen, Intet som jeg havde overvejet eller forberedt. Jeg foretrækker, at forlade mig paa Herrens Aand til at vejlede mig, naar jeg prædiker Evangeliet, og mit Sind synes at ledes hen paa de store Begivenheder, der ville finde Sted ved Kuldkastelsen og Ødelæggelsen af de ugudelige Nationer; de store Begivenheder i hvilke Solen vil vorde sort som en Haarsæk, og enhver Stjerne vil tilbageholde sit Lys og nedfalde, som et Figentræ nedkaster sine Frugter, naar det røres af et stærkt Vejr, alle af disse Ting ville være mærkelige i deres Natur.

Profeten Joel siger: „Og det skal ske derefter, at jeg vil udgyde min Aand over alt Kjød, og Eders Sønner og Døtre skulle profetere, Eders Ældste skulle drømme Drømme og Eders unge Karle se Syner." „Og jeg vil give underlige Tegn i Himmelen og paa Jorden, nemlig Blod og Ild og Røgstøtter. Solen skal omvendes til Mørkhed og Maanen til Blod, førend Herrens den store og forfærdelige Dag kommer," etc. Tro I, mine Brødre, at Herren vilde have inspireret saadanne Mænd som Psalmisten David, Profeterne Esajas og Joel, Johannes den Aabenbarer saa vel som mange Andre til at tale om Begivenheder af denne Art, der skulde ske i de sidste Dage, dersom ingen saadan Ting vilde ske? Nej, sandelig ikke. Disse Ting bliver der tillige saa ofte hentydet til, at vi ikke kunne have nogen Tvivl i vore Sind med Hensyn til Herrens Hensigter.

Jeg har ingen Tvivl om, at en stor Mængde Forandringer have fundet Sted paa vor Klode, siden hin store Forandring ved Skabelsens Tid skete med den. Den undergik da visselig en stor Forandring, thi vi blive fortalte, at da Herren organiserede Jorden, var den omhyllet af et stort Hav af Vand, idet intet tørt Land var synligt. Men Herren bevirkede ved sit Ord og sin Kraft, eller med andre Ord, ved sine uforanderlige Love, at Vandene skulde samles til et Sted, og som en Følge heraf kom det tørre Land tilsyne. Jeg antager ikke, at denne Forandring skete i et Øjeblik; jeg tror, at Herren har visse fastsatte Love, ved hvilke han udfører sine underfulde Gjerninger vedrørende alle hans Skabelser. Hvorlænge denne oversvømmede Jord existerede, førend Herren befalede det store Dyb, der tilhyllede hele dens faste Overflade, at blive flyttet, er ikke for mig at sige; Ingen kan sige, hvormange Aar, Tusinder af Aar eller Millioner af Aar denne Jord kan have existeret i Form af delvise eller ufuldkomne Organisationer, førend hin store Begivenhed fandt Sted, hvorom Moses giver os Beretning. De Perioder, der omtales i Historien, saaledes som den er optegnet i 1ste Kapitel i Genesis (1ste Mosebog) fremstilles som begyndende med Aftenen og endende med Morgenen. Syv saadanne Perioder omtales. Hvor lange disse Perioder, kaldede Dage, vare, kan jeg ikke sige, men det er meget tydeligt, at de ikke bestemtes eller afmaaltes ved Jordens Rotation eller Omdrejning paa dens Axe, thi Solen afgav intet Lys under de første tre Dage eller Perioder. Det var paa den fjerde Dag, at Herren bragte Solens Lys til at beskinne denne lille Plet af Skabelsernes Mangfoldighed. Men der var tre Dage forud for denne, i hvilken Tid Solen ikke skinnede paa Jorden. Hvad der da var til at skjelne mellem Lyset og Mørket, kunne vi naturligvis ikke sige. Der var en Evighed af forbigangen Varighed, førend Perioden kaldet „den første Dag." Elementerne, Grundstofferne, tro vi, som

Sidste-Dages Hellige, at have existeret fra al Evighed, de havde ingen Begyndelse, de bleve ikke skabte.

Der er en Omstændighed, hvorpaa jeg ønsker at henlede Eders Opmærksomhed. Oceanet synes at være blevet samlet for sig selv, da det tørre Land kom tilsyne, og om der i hin Tidsperiode af vor Klodes Historie var nogen Øer eller ikke, have vi ingen Underretning om. I kunne spørge: „Hvad har frembragt to store Kontinenter og to store Oceaner, som adskille dem, og hvorledes skulle vi forklare os Synet af Øer og mindre Have, saaledes som de nu findes?“ Disse ere Følgerne af andre Forandringer siden vor Jords Organisations Tid, saaledes som der berettes af Moses. Syndfloden har uden Tvivl bevirket nogle Forandringer paa Jordens Overflade, men jeg tror desuagtet ikke for et eneste Øjeblik, at den kunde have foraarsaget alle de Forandringer, som vi nu se. Forsaavidt som Beliggenheden af de forskjellige Kontinenter og Øer angaar, maa vi gaa tilbage til en Periode efter Floden. Vi underrettes om, at i Pelegs Dage blev Jorden delt. Dette er en meget kort historisk Beretning om en overordentlig mærkværdig og betydningsfuld Begivenhed. Dersom vi havde hele Beretningen om denne Tildragelse, nøjagtig som den gik for sig, vilde den i Sandhed være vidunderlig. Sæt at det ene store antidiluvianske (før Syndfloden værende) Kontinent, der maa have existeret forud for denne Tid, skulde adskilles ved flere Tusind Mile af Vand, vilde det ikke være en overordentlig vidunderlig Begivenhed?

Der kan spørges: „Hvilke Naturlove kunde have bevirket og udført en saadan Begivenhed?“ Jeg ønsker ikke at paastaa, at der existerer bestemte, ufravigelige Love, ved hvilke den gjennemførtes; men der er maaske Love, som det dødelige Menneske ikke fatter eller fuldelig forstaar, ved hvilke Jordens Deling bevirkedes. Herren har under sin Styrelse alle Naturlove, enten de ere overensstemmende eller ikke. Det er ligesaa let for Herren at bringe Vand til at staa op som lodrette Mure, hvorpaa vi saa et Exempel, da Israels Børn gik over det røde Hav, som det er at bringe disse Vande til at sænke sig til deres almindelige Flade. Hvad bringer Vandet til til at finde dets Niveau? Vi giver det Navnet Tyngdekraft; men Tyngdekraftens Virken er hverken mere eller mindre end den Magt, Gud udøver over Elementerne, og derved frembringende overensstemmende, ensartede Love.

Har Herren ingen andre Love i Virksomhed end Tyngdekraftens Lov? Jo, han kan bringe Tyngdekraftsloven til at underordne sig andre Love. For Exempel, en vis Mand var ude at fælde Træ sammen med Profeten Elisa, da hans Øxe faldt i et dybt Vand og tilsyneladende var tabt, og Manden blev noget urolig over det, efterdi Øxen var laant. Profeten, der forstod Beskaffenheden af visse Love, højere end Tyngdekraftsloven, brugte Præstedømmets Magt, hvormed han var begavet, og befalede Jernet at flyde ovenpaa, hvilket det ogsaa gjorde.

Atter ved en anden Lejlighed bad Profeten Elisa, idet han vidste, at han skulde efterfølge Elias i Embedet, og at denne snart vilde blive forandret og optagen til Himmelen, Elias om, at en dobbelt Del af hans Aand maatte hvile paa ham. Elias gav til Svar: „Du haver bedet om en haard Ting; dog dersom Du seer mig, naar jeg tages fra Dig, skal det ske Dig saa, men hvis ikke, da sker det ikke.“ Det behagede Herren at tilstaa Elisa hans Begjær, thi han saa Profeten Elias opfare til Himlen i en Ildvogn, trukken af Heste, der saa ud som Ild. Han tog da Eliæ Kappe, der

var falden fra ham, og slog med den Vandet i Jordanen, sigende: „Hvor er Herren, Eliæ Gud?“ Og Vandet skiltes ad til begge Sider, og Elisa gik over paa tørt Land. Her se vi en Magt større end Tyngdekraften.

Som vi allerede have bemærket, da Israels Børn gik over det røde Hav, bleve Vandene opkastede lig Mure paa hver Side af dem; og Herren bragte de samme Vande til at flyde ned over deres Fjender, hvorved disse fuldstændig tilintetgjordes.

Atter, medens Israels Børn rejste i Ørkenen, underrettes vi om, at de kom til Jordans Flod, og at da Præsterne, som bare Pagtens Ark, berørte Vandet med deres Fodsaaler, rejste Vandet sig op i en Dynge, og hele Israel gik tørskoet over. Af disse simple Vidnesbyrd have vi vist, at Gud styrer Naturens Love. Atter, det Faktum, at Profeten Elias blev optagen til Himlen, fortæller os et andet Exempel paa, at Tyngdekraftens Lov maa underordne sig en højere og stærkere. Atter, Jesu Himmelfart, efterat han havde befulmægtiget sine Disciple til at prædike Evangeliet til al Skabningen, var endnu et Exempel paa, at Tyngdekraftens Lov maatte rette sig efter Guds Kraft Lad da intet Menneske antage, at de store Begivenheder, der herefter ville ske paa Landets og Havets Overflade, ville finde Sted formedelst langsomme, fremadskridende Forandringer, udkrævende Hundretusinder og maaske Millioner af Aar ifølge Nutidens Geologers Ideer. Kan de paavise den Maade, hvorpaa Herren kan styre og regjere disse Ting og frembringe Begivenheder, i Løbet af meget kort Tid, som maaske ellers vilde udkræve Millioner af Aar for at udføres ved blotte fremadskridende Forandringer; saadanne som Geologerne anerkjende? Hvor let vilde det ikke være for den samme Kraft at tilkjendegive sig ved at befale de store Oceaner at forlade deres nuværende Leje og samle sig i vor Klodes Polar-Regioner?

Det kan spørges: „Hvad vilde holde dem der?“ De indtage nu en Plads i den jævne Overflade saa nær ved Tyngdekraftens Midtpunkt, som de kunne, og opholde den centrifugale Kraft der udøves ved Jordens Drejning paa dens Axe. Dersom de skulde rulles tilbage til det Sted, hvorfra de kom, dersom et stort, ækvatorialt Kontinent i et uafbrudt Belte omslyngede Kloden, og Polaregnene vare bedækkede med Oceaner, hvad vilde da holde dem i deres Stilling? Det kunde maaske gjøres uden særlig at krænke Tyngdekraftsloven. Hvor let vilde det ikke være for Herren at sammenpresse vor Klodes Polar-Regioner og bringe de ækvatoriale Regioner til at hæve sig mere, saa at de opvejede Polarhavene og tilbageholdt dem i de arktiske og anti-arktiske Regioner.

Der kan siges herimod, at dersom disse Forholde skulde indtræde, om vi ogsaa anerkjende Guds Kraft og Magt til saaledes at adskille Vandene og give os et ækvatorialt Kontinent, saa vilde dette dog ikke beskytte Ækvators Beboere fra Solens brændende Hede, og det vilde være aldeles umuligt for Jordens Beboere at bebo den ækvatoriale Region, dersom dette skulde blive Tilfældet. Hvor let vilde det ikke være for Herren at forandre Jordens Axes Stilling, givende den en større Hældning til Eklipsens, Solbanens, Plan, saa at de to Troper udstrakte sig 35 eller 40 Grader nord og syd for Ækvator. Hvad Virkning vilde dette have? Det vilde have den Virkning at give større Varme til Polerne og ligeledes mindre Hede til Ækvator.

Jorden vil blive dannet i den Form, der vil gjøre den bedst skikket til Beboelse for en højere Orden af Væsener. Nu bebo Dødelighedens Børn denne Klode.

I nogle Dele af Jorden lide vi under Yderlighederne af Kulde og Hede. Laplænderen søger Ly mod Kulden i sin Snehytte, medens Beboerne af de solhede Egne maa søge Beskyttelse mod den umaadelige Hede. Og Beboerne af Jorden maa i deres nuværende dødelige Tilstand undergaa mange Lidelser, bevirkede ved Yderlighederne af Kulde og Hede. Men med Hensyn til den store Begivenhed, jeg har omtalt, nærer jeg aldeles ingen Tvivl om, at enhver Bevægelse og Forandring, som Herren vil bringe til at ske paa vor Jords Overflade, vil tjene til at berede den for Beboelsen af en højere Orden af Fornuftvæsener end dem, der nu bebo den. Som Vidnesbyrd herfor vil jeg henvise Eder til nogle Steder i Skriften. Himlens Beboere, der nu dvæle i Gud Faders og Sønnens, Jesu Kristi, Nærværelse, forvente ikke altid at forblive der; de have Forhaabninger ligesaavel som vi. Og de forvente at erholde et andet Opholdssted, end hvor de nu bo. Have I ikke læst hint forunderlige Skriftsted, der findes i det 5te Kapitel af Aabenbaringen, med Hensyn til Himlens Beboere? Johannes den Aabenbarer hørte dem synge en ny og skjøn Sang om Aabningen af en vis Bog: „Du er værdig til at tage Bogen og oplade dens Segl, fordi Du var slagtet, og haver med dit Blod kjøbt os til Gud af alle Stammer og Tungemaal og Folk og Slægter. Og du haver gjort os til Konger og Præster for vor Gud; og vi skulle regjere over Jorden."

Hvorledes! Himlens Indbyggere komme for at regjere paa Jorden? Ja, nogle af Eder kunne sige: „Jeg skulde ikke antage, at Himlens Beboere vilde ønske at forlade Guds og Lammets Nærværelse, hvor Alt er Fred og Lykke, hvor der ikke findes nogen Synd til at forstyrre hint velsignede Opholdssteds Fred. Jeg kan ikke antage, at de kunne have Forhaabninger om Glæde ved at komme tilbage til denne Jord." Men Jorden skal undergaa en Forandring, i hvilken den vil blive helliget og herliggjort, naar Synderne ere udryddede. Naar Herren udfører, hvad jeg har læst for Eder, nemlig, at Jordens Indbyggere vilde blive opbrændte og faa Mennesker blive tilovers, og alle Uretfærdiges og Ugudeliges Skarer blive tilintetgjorte. Og naar Esajæ Forudsigelse er opfyldt, at de Slagne ville være fra den ene Ende af Jorden til den anden, og Jorden er forandret i dens Stilling, et behageligt Klima hersker, og det Knudrede er gjort jævnt, Dalene ophøjede og Bjergene fornedrede, da tænker jeg, de ville glæde sig ved at komme her. Fordi dette er deres gamle Hjem, hvor de Alle engang boede. „Du haver ved dit Blod kjøbt os til Gud af alle Stammer, Tungemaal, Folk og Slægter. Og Du haver gjort os til Konger og Præster for vor Gud, og vi skulle regjere over Jorden."

Hvorledes ville de regjere? Ville de komme her som aandelige Væsener uden Legemer af Kjød og Ben? Nej. Der vil blive en Opstandelse, og naar disse store Begivenheder finde Sted paa Jorden, hvilke saa klarligen forudsiges af mange af Fortidens hellige Mænd, der havde Forbindelse med Gud, da ville Gravene opgive deres retfærdige Døde. De Hellige, der hørtes synge den nye og skjønne Sang, ja de Retfærdiges Aander, ville komme fra det celestiale Paradis, forat fordre deres opstandne Legemer, der ikke længere ville være Døden underkastede — de ville være udødelige og evige. De ville have Intelligents i Forhold til hin deres Aanders og Legemers ophøjede Tilstand, og Jorden vil være skikket for dem som Bolig. Dette er Grunden, hvorfor disse Forandringer ville finde Sted.

Geologerne sige, at der udfordres Millioner af Aar, forat frembringe nogen Forandring af Jorden med Hensyn til dens Kontinenters og Øers Beliggenhed, og et stort Antal intelligente Læsere hælde til denne Tro. Men der er en Gud, som vil skuffe dem alle; som vil vise sin Magt; som vil bringe Jorden til at rave frem og tilbage som en Drukken; en Gud, hvis Kraft er istand til at bringe Bjergene til at fornedres og Dalene til at ophøjes. Naar det regner paa de ophøjede Dale, vil Regnen skylle den rige Jord ned paa Bjergenes Klipper, der have sænket sig, og derved ville de blive gjorte frugtbare; og saaledes vil hele Jordens Overflade blive et passende Opholdssted for Mennesket i dets forbedrede og fuldkommengjorte Tilstand, hvad enten dødeligt eller udødeligt.

„Tror De," vil En maaske spørge, „at der vil være dødelige Væsener levende paa Jorden, naar disse himmelske Hærskarer komme?" Jo, og de ville dvæle tilsammen. Hvorledes, ville Væsener, der ikke ere underkastede Sygdom, Sorrig eller Straf, hvis Legemer ere celestiale og udødelige, der ville forblive i deres Legemer i al Evighed, ville de blande sig med dødelige Væsener? Ja. Findes der nogen Steder i Skrifterne, der støtte os heri? Vor Frelser var udødelig, da han opstod af Graven, hans Legeme af Kjød og Ben var ikke længere følsomt for Smerte, det var et forherliget, udødeligt og evigt Legeme. Kunde han blande sig med Dødelighedens Børn? Ja, thi ved en vis Lejlighed gik Apostlene, udentvivl tænkende, at Frelseren var død, tilbage til deres Net, deres tidligere Haandtering. Men Jesus, der kjendte deres Hjerter, gik til Søkysten og antændte en Ild. Lidt efter kaldte han dem til Land, og de kom. Han tog en Fisk og stegte den paa Kullene og gav den til dem at spise, og han spiste med dem. Han var udødelig, de vare dødelige. Var der ved denne Lejlighed nogen mærkelig Forskjel i Frelserens og hans Apostles Udseende? Nej; han lod ikke sin Herlighed fremskinne, som han gjorde paa Øen Patmos, da Johannes erholdt hans himmelske Tilkjendegivelser. Hans Herlighed blev tilbageholdt, og de havde ingen Vanskelighed ved at se paa hans Skikkelse.

Jeg har ingen Tvivl om, at en vis Grad af de udødelige Væseners Herlighed vil blive tilbageholdt for de Dødelige under hele Millenniets Periode. Konger og Præster ville komme her og regjere og ville utvungne bevæge sig iblandt deres Børn, hvis Forfædre de ere. Og de, som ere dødelige, kunne erholde Undervisning af dem, som ere udødelige, hvilket vil berede dem for den Tid, da Jorden vil undergaa en endnu større Forandring. Dødelighedens Børn ville behøve denne Forberedelse forat leve, naar denne Jord opbrændes, hvilket er dens endelige Bestemmelse.

(Fortsættes.)

Den Fader, som vil opdrage sit Barn paa den Vej, det skal vandre, bør selv vandre paa den samme Vej, som han vil opdrage sit Barn paa.

Hvo, der venter og vaager, maa nødvendigvis vinde.

De, der gaa tilsammen, bør holde Trit, for ej at støde hinanden.

Skandinaviens Stjerne.

Den 1ste April.

Flertal af Riger og Grader af Belønning og Straf.

„Thi den, der ikke kan fordrage et celestialt Riges Lov, kan ikke fordrage en celestial Herlighed; og den, der ikke kan fordrage et terrestrialt Riges Lov, kan ikke fordrage en terrestrial Herlighed; og den, der ikke kan fordrage et telestialt Riges Lov, kan ikke fordrage en telestial Herlighed, derfor er han ikke skikket til et herligt Rige, men maa arve et Rige, der ikke er herligt." Lærd. og Pag. Bog, 7de Stykke 5te Vers.

Flertallet af det nittende Aarhundredes Mennesker, der bekjende sig at være Kristne, tro paa kun to Riger eller Opholdssteder, nemlig Himlen og Helvede, og paa kun en Grad af Belønning eller Straf for de „bortgangne" eller bortgaaende „Sjæle" af Adams Slægt i hine Riger. Men vi ville anbringe denne Lærdom i Skriftens Smeltedigel og se, om den vil komme ud som fint Guld, uden at have tabt Noget ved Prøven.

Nutidens Theologer lære Tro paa den Herre Jesus Kristus og nogle faa andre Ting som væsentlig nødvendige forat blive indladte blot lige indenfor Døren i det førstnævnte lyksalige Sted; og de lære ligesaa ivrigt, at Vantro paa Jesus og Forsømmelsen af deres fromme, ubefuldmægtigede Lærdomme ville uundgaaeligt berede de stakkels Dødelige for en evig Straf i de svovlagtige Egne af hint sidste Sted for Graad, Jammer, Tændersgnidsel og aldrig endende, voldsom Pine. Nu dersom paa den ene Side Hørelsen og Forsømmelsen af disse Lærdomme nødvendigvis berede for Helvede, saa er det rimeligt at antage, at ikke at høre og som en Følge deraf ikke at have Lejlighed til at vise Lydighed eller Ulydighed, nødvendigvis maa bevirke, at Vedkommende ikke ere passende for nogen af disse Steder.

Naar dette er Tilfældet, ville vi spørge Salighedens fromme Forvaltere paa et nyt Princip følgende simple Spørgsmaal: „Hvor ville I hensætte de Millioner og Titusinder af Millioner af Adams Sønner og Døtre, der ere gaaede bort, ere ifærd med eller ville gaa bort fra denne Jord?" Dersom Herren ikke besad mere Visdom end der tilkjendegives i denne Lærdom, hvormange Tusinder af Millioner af Aander vilde der da ikke for nærværende svæve om i det uendelige Rum uden et Sted, hvor de kunde hvile deres Fødder eller Hoveder?

Er der kun een Himmel? Et bibelsk Svar paa dette Spørgsmaal burde være og vil være tilfredsstillende for Bibeltroende. Ved Indvielsen af Guds Tempel udsagde den vise Mand, Salomon, følgende Ord: „Men vil Gud i Sandhed bo paa Jorden? Se, Himlene og Himlenes Himle kunne ikke begribe Dig, langt mindre dette Hus, som jeg haver bygget!" (1 Kong. 8, 27.) Her er et Flertal af Himle tydelig omtalt. David, Salomons Fader, havde lignende Begreber, thi han siger: „Lover ham Himlenes Himle! og de Vande, som ere over Himlene." (148de

Psalme, 4. Vers.) Saaledes som Sønnen talte angaaende denne Gjenstand, saa talte og Faderen, der var ingen Modsigelse, men fuldstændig Overensstemmelse.*) Jesus siger ligeledes: „I min Faders Hus ere mange Værelser (Boliger). Men dersom det ikke saa var, havde jeg sagt Eder det. Jeg gaar bort at berede Eder Sted.“ (Joh. 14. Kap. 2. V.) Her hentyder han øjensynligen til Riger eller Herligheder.

Paulus siger: „Jeg kjender et Menneske i Kristo, som for fjorten Aar siden blev henrykt indtil den tredie Himmel;“ og han underretter de Epheser om, at Jesus opfor „langt over alle Himle.“ (4. Kap. 10. V.) Det første af disse Skriftsteder underretter os om, at der er tre Himle, det andet, at der er mange.

Vi ville nu betragte den anden Del af vort Æmne og bestræbe os for at paavise, at der er forskjellige Grader af Herlighed for de Retfærdige i disse Himle.

Ville Alle, som indgaa i Guds Himle, erholde lige stor Belønning eller Herlighed? Jesus siger: „Hvo, som bryder et af disse mindste Bud, og lærer Menneskene saaledes, han skal kaldes den Mindste i Himmeriges Rige; men hvo, som dem gjør, og lærer, han skal kaldes stor i Himmeriges Rige.“ (Math. 5. Kap. 19. V.) Atter, „Sandelig, sandelig siger jeg Eder, iblandt dem, som ere fødte af Kvinder, er Ingen større opreist end Johannes den Døber, men den Mindste i Himmeriges Rige er større end han.“ Math. 11, 11.) Og atter: „Til samme Tid kom Disciplene til Jesus, sigende: „Hvo er den Største i Himmeriges Rige?“ Jesus svarede dem, efterat have opstillet et lille Barn i deres Midte: „Hvo sig selv fornedrer som dette lille Barn, den er den Største i Himmeriges Rige.“ Her bliver der tydelig vist os tre Grader, nemlig, „den Mindste i Himmeriges Rige“, „stor i Himmeriges Rige“ og „den Største i Himmeriges Rige.“ I disse Skriftsteder bemærke vi ligeledes, at der her kun er omtalt een Himmel. Paulus underretter Corinthierne om, at „der er en Herlighed som Solens Glands, og en anden som Maanens Glands, og en anden som Stjernernes Glands; thi en Stjerne overgaar den anden i Klarhed.“ Her finde vi tre Grader af Herlighed. Hvad mener Paulus med: „thi en Stjerne overgaar den anden i Klarhed.“ Mener han, at kun een overgaar de andre? Vi forstaa ham at mene, at Flertallet af om ikke alle Stjernerne i Forhold til deres Størrelse og Trin af fremadskridende Fuldkommenhed ere forskjellige fra hinanden i deres Grader af Herlighed. Vi have saaledes gyldige Grunde forat tro, at der er mere end een Herlighed i et Flertal af Riger eller Himle, der ere ivente for Menneskenes Børn.

Der kan spørges, om der er mere end eet Helvede og mere end een Grad af Straf for de Uretfærdige? Som Svar herpaa kunne vi citere to Skriftsteder. Psalmisten siger: „Thi din Miskundhed er stor over mig, og Du friede min Sjæl af det nederste Helvede (i den danske Bibel, „Grav“). Den 86de Psalme 13de Vers. Jesus siger: „Ve Eder i Skriftkloge og Pharisæer, I Øjenskalke! thi I opæde Enkers

*) Læs ligeledes: den 8de Psl. 2. V.; 89de Psl. 6, 12. V.; 148de Psl. 1. V.; Esajas 1. Kap. 2. V.; 42. Kap. 5. V.; 44. Kap. 23. V.; 48. Kap. 13. V.; 49. Kap. 13. V.; 51. Kap. 6. V.; 65. Kap. 17. V.; Brevet til Hebræerne 1. Kap. 10. V.; 8. Kap. 1. V.; Apostl. Gj. 7 Kap. 56. V.; Math. 5. Kap. 16. V.

Huse og for et Syns Skyld bede længe, derfor skulle I faa desto større Straf.“ (Math. 23, 14.) Nu Enhver, som forstaar det danske Sprog, maa lettelig kunne forstaa, at naar Tillægsordet „nederste“ stilles sammen med Navnet paa nogen Ting, saa tilkjendegiver det til samme Tid, at der er noget højere eller mindre lavt i samme Retning. Det samme gjælder omvendt om Ordet „større“. Dersom der er nogen Mening i Ordene, saa maa der være et højere Helvede end det, hvorfra Davids Sjæl blev udfriet, og en ringere Straf end den, som Jesus forud lovede sin Tids Hyklere og Øjenskalke.

Atter, Jesus sagde, som optegnet af Johannes: „Og Havet afgav de Døde, som vare i det; og Døden og Helvede afgave de Døde, som vare i dem, og de bleve dømte, Hver efter deres Gjerninger“. (Aabenb. 20, 13.) Og atter: „Thi Menneskenes Søn skal komme i sin Faders Herlighed med sine Engle; og da skal han betale Hver efter sine Gjerninger.“ (Math. 16, 27.) I det første af disse Skriftsteder underrettes vi om, at Hver skal blive „dømt efter deres Gjerninger;“ og det andet underretter os om, at Enhver skal blive „betalt (belønnet) efter deres Gjerninger.“ Nu, dette er blevet forstaaet at mene „i Forhold til om disse Gjerninger vare gode eller onde,“ under Forudsætning af, at der kun var een Belønning for de gode, og kun een Straf for de onde (Gjerninger) og ikke i Forhold til Antallet og Størrelsen af disse gode eller onde Gjerninger, og herfra kommer Misforstaaelsen. Men hvad siger Apostelen Paulus: „Men hvo, som gjør Uret, skal faa Vederlag for det, hvori han gjorde Uret, og der er ikke Persons Anseelse.“ (Colos. 3, 25.) Enhver skal lide for den Uret, han har gjort, og ikke for det Onde, som han ikke har gjort; og paa den anden Side, Ingen vil undgaa, at erholde den Straf, som hans onde Gjerninger fortjener og som Retfærdigheden dømmer, thi „der er ingen Persons Anseelse.“ Det samme Princip gjælder om de Retfærdige. Dersom det var anderledes, var det muligt, at en Mand, om end uretfærdig, vilde have til at lide mere, end han fortjente, idet han vilde lide samme Straf, som den mest Ugudelige; at den Ugudeligste ikke vilde blive straffet i Forhold til hans onde Gjerningers Tal og Størrelse; ligeledes at en retfærdig Mand vilde erholde Mere, end han fortjente, og at den mest Retfærdige vilde miste noget af hans ærligt fortjente Belønning, idet der ikke gaves noget Større for ham end for den, som ikke ligefrem var uretfærdig; og hvor blev da Guds Retfærdighed? Hvad vilde der da blive af Ordenen og Harmonien i alle Guds Værker? Eller hvad vilde der blive af selve disse Værker? Borttag Retfærdighed fra Guds Anordninger, og Kaos og Helvede vilde snart regjere triumferende i det uendelige Rum.

Det er da tydeligt og klart, at Gud til enhver Tid vil sørge for Boliger til hans utallige Afkom, afpassede efter deres Grader af fremadskridende Fuldkommenhed, og at han vil retfærdigen belønne eller straffe Enhver i Forhold til hans eller hendes gode eller onde Gjerninger. Bort da med en saadan Lærdom, der fordømmer og straffer det fire Aar gamle Barn ligelig med den fire Snese Aar gamle, skyldige Skurk, der for evigt overgiver til evigvarende Flammer og straffer ligelig deri det ubetænkede (udøbte), spæde Barn og den æloste og grueligste Overtræder af baade Guds og Menneskes Love!

Korrespondance.

Amerika.

Ogden den 25de Februar 1877.
Præs. O. N. Liljenqvist.
Kjære Broder.

Jeg vil bryde en lang Taushed med at give Dig nogle „Strøtanker" fra vort lykkelige Hjem i Bjergene.

Efter min Hjemkomst fra min Mission i Skandinavien har min Tid været optagen med at ordne mine timelige Affairer, der efter to Aars Bortværelse vare mere eller mindre i Uorden. Min Helbred har været god, og jeg og min Familie nyde nu alle denne uvurderlige Velsignelse.

Dagens Nyheder kjender Du ligesaavel som jeg, og jeg vil derfor kun sige, at det vigtigste Spørgsmaal i Zion idag er: „Tempelbygning".

Den 1ste Januar dette Aar blev Templet i St. George delvist indviet og anerkjendt af Herren, saa at Ordinancerne tildels blive udførte der istedetfor i Endowmentshuset i Salt Lake City, hvilket nu er lukket. Templet i Salt Lake City vil i indeværende Sommer blive rejst til en Højde af 50 Fod over Grunden, og under sædvanlige Forhold vilde det blive færdigt inden 5 Aar. Et andet Tempel vil snarlig blive paabegyndt i Cache County og et tredie i San Pete County, saa Du ser, at de Hellige i Bjergene ej ere uvirksomme i Opbyggelsen af Guds Rige paa Jorden.

Det glæder mig storligen at høre, at Missionen i Skandinavien under din Ledelse er i en god Forfatning, og jeg bifalder højligen Udgivelsen af et Tidsskrift i Sverig. Omendskjøndt det maaske til en Begyndelse vil støde paa Vanskeligheder i pekuniær Henseende, haaber jeg, at de Hellige baade i Sverig og her i Utah ville gjennem deres Opmuntring opholde samme. Og mit Ønske er, at „Nordstjernan" maa blive ligesaa urokkelig i Forsvaret af Sandhed og Ret, som dens Navner pa den nordlige Horizont, udsprede Lys og Liv til den trætte Vandrer paa hans jordiske Bane, og bringe mangen vildfarende Sjæl paa den rette Vej.

Et Ord om den amerikanske Politik turde maaske være af Interesse. Vi have nu det behagelige Syn af 2 Prætendenter til Pladsen i det hvide Hus i Washington den 4de Marts, idet ingen af de tvende stærke Partier, der nu stride mod hverandre, vil vige Pladsen.

Der er Meget tilbage at ønske hos begge Partier, thi naar det vigtigste Embede i et Land gjøres til Formaal for en Paré, kan man være overbevist om, at „ej Alt er Guld, som glimrer".

Den Uorden og Uredelighed, som hersker, har til Følge, at jage alle hæderlige og retsindige Mænd fra de offenlige Embeder, og at disse overlades i Lykkejægeres og Æventyreres Hænder. Den politiske Spænding har frembragt en Standsning i alle Forretningsgrene, hvoraf Følgen er at flere Hundredetusinder af Mennesker gaa uden Arbejde i de store Stæder i Staterne, Folk, som ville og kunne arbejde, men Intet kunne faa at bestille. Denne Arbejdsløshed og deraf følgende Nød kjendes der ikke Noget til her i Utah, hvor, paa faa Undtagelser nær, enhver Mand har sit eget lille og fredelige Hjem med Livets Fornødenheder omkring sig, hvilket forebygger Nød og Mangel.

Jeg vil med faa Ord paalægge de Hellige, som have til Hensigt at emigrere iaar, Nødvendigheden af at efterfølge de

Raad, de faa i „Stjernen" med Hensyn til Emigrationen. Mange maatte sidste Sommer efterlade deres Kofferter og andre Sager i Jernbanekompagniets Hænder, da de ej vare i Stand til at betale Overvægten. Ingen skulde tage Mere med sig paa Rejsen, end de har Lov til, medmindre de kunne betale omtrent 33 Øre for Pundet. Jeg vil ogsaa gjøre de Hellige opmærksomme paa, at deres Jernbanebillet fra New York kun gjælder til Ogden og ikke, som Mange antage, til Saltsøstaden, saa at dem, som ønske videre Befordring, maa være beredte paa selv at møde Udgifterne. Dersom de Hellige vilde lægge sig disse Ord paa Hjerte og handle i Overensstemmelse dermed, vilde de forebygge mange Ubehageligheder baade for dem selv og deres Ledere og ikke staa i Fare for at faa deres Pakker konfiskerede af Jernbanekompagniet etc.

Du bliver troligen træt af disse usammenhængende i Hast nedskrevne Linier, og jeg vil derfor slutte med et hjerteligt Ønske for dit Velbefindende. Giv min Hilsen til alle de Hellige og alle Brødrene fra Dalene og Du selv er paa det Bedste hilset fra din Broder og Ven

N. C. Flygare.

Danmark.

Aalborg i Marts 1877.

Præsident O. N. Liljenqvist.

Kjære Broder!

Da jeg nu er hjemkommen til Aalborg fra en Tur overalt i Konferencen, vil jeg gribe første Lejlighed og underrette dem om denne Konferences Tilstand.

I Konferencen er der fire Grene, og i Enhver af disse findes en Forstander og nogle Missionærer foruden de Ældste fra Zion, der skiftevis ledsage Forstanderen og hjælpe til at afholde Forsamlinger.

Her i Aalborg Gren er for Nærværende den største Opvækkelse, og ikke Faa ere blevne døbte, medens Mange staa med Tro paa Evangeliet og ville komme i den nærmeste Fremtid. Her findes tre Missionærer foruden Forstanderen. I Thisted Gren, der blev oprettet i Efteraars-Konferencen, har Evangeliet kun gjort liden Fremgang, idet kun Tre ere blevne indlemmede i Kirken; paa Grund heraf findes der kun Forstanderen og 1 Missionær. Om denne Del af Vingaarden kan der med Sandhed siges, at „Dunkelhed hviler over Folket," men vore Brødre have dog godt Haab for Fremtiden.

Hjørring Gren er i en temmelig god Forfatning. Der findes der enkelte Mænd, der have solgt deres Ejendomme og agte at emigrere dette Aar. Der findes der en Forstander og tre Missionærer, hvoraf de to ere af dem, der have solgt deres Ejendomme. Folket der er meget villigt til at høre Ordet og annamme Brødrene i deres Huse; og Udsigterne for Fremtiden ere der meget gode.

Frederikshavns Gren er ligeledes i en ganske god Tilstand. Der findes der en Forstander og fire Missionærer. Der er ligeledes stor Opvækkelse blandt Folket. De Hellige i denne Gren ere meget fattige og se med Glæde hen til den Dag, da de ville faa Lejlighed til at gaa til deres rette Hjem.

Mine Brødre fra Zion saavelsom Forstanderne og Missionærerne ere gode og trofaste Mænd, og vi ere forenede i at fremrulle Herrens Værk. Jeg maa sige, at „Stjernen" har gjort meget Godt; dens Lys er klart, og Alle, saavel de Hellige som vore Venner, læse den med Begjær.

Haabende at Herren fremdeles vil velsigne Dem i Fremtiden, ligesom i den svundne Tid, undertegner jeg mig Deres ringe Broder og Medarbejder i Evangeliet.

K. H. Brown.

Oldtidens Peru.

(Fra „Juvenile Instructor".)

Ifølge Garcilazos Historie varede Incaernes (et Fyrstehus, som regjerede Peru ved Spaniernes Ankomst) Periode mindre end firehundrede Aar, dersom deres Dynasti ikke bestod af mere end tretten eller fjorten Suveræner; og Manco Capac med hans hemmelighedsfulde Oprindelse og hans mirakuløse Magt til at civilisere, har han uden Tvivl laant fra Perus ældre Beboeres Sagn. Baldwin siger: „Den eneste spanske Skribent, der virkelig studerede Perus Oldtidshistorie i Landets Sagn og andre Optegnelser, var Fernande Montesinos, som kom dertil omtrent hundrede Aar efter Landets Erobring af Spanierne. Han blev sendt fra Spanien i et Ærinde, som bragte ham til enhver Del af Peru og gav ham den bedst mulige Lejlighed til Undersøgelse. Han var en Skolar og meget arbejdsom, med en stærk Tilbøjelighed til saadanne Studier; og under to lange Ophold i Landet hengav han femten Aar til disse Undersøgelser med utrættelig Virksomhed og stort Held. Han lærte det peruvianske Sprog og samlede de historiske Digte, Sagaer og Fortællinger. Han fik Understøttelse heri af gamle Mænd, der vare oplærte i at læse „the Qvippus", og som havde lært af Amauta'erne. Han undlod i Virkeligheden Intet, der kunde befordre hans Formaal, og tilvejebragte paa denne Maade en stor Samling af gamle peruvianske Dokumenter. Og Resultaterne af hans Arbejder indeholdes i et Værk betitlet „Memorias Antiques Historicles del Peru", og et andet Værk om Erobringen, betitlet „Annales".

Montesinos inddelte den peruvianske Historie i tre særegne Perioder. Den første begyndte med Civilisationen og varede til det første eller andet Aarhundrede efter den kristelige Tidsregning. Den anden var fuld af Uorden og Forfald, bevirket ved fjendtlige Indfald fra Øst- og Sydkysten. Riget blev adsplittet i mange smaa Stater og mange af Civilisationens Kunster og Videnskaber gik tabt. Denne Periode varede over tusinde Aar. Den tredie Periode var Incaernes, der gjenoplivede Civilisationen og gjenoprettede Riget. Montesinos forkaster nogle af de vidunderlige Historier, der fortælles om Manco Capac og Mama Ocllo, og siger, at Nationen havde sin Oprindelse fra et Folk, ledet af fire Brødre, af hvilke den yngste erholdt overordnet Myndighed og blev den første af en lang Række af Suveræner.

Lad os standse her og læse den første og anden af Nephis Bøger (Mormons Bog); og i Særdeleshed Begyndelsen af det 5te Vers, Side 55. „Og nu min Søn Laman og ligeledes Lemuel og Sam og ligeledes mine Sønner (Svigersønner), som ere Ismaels Sønner, se, dersom I ville lytte til Nephis (den yngste af de fire Brødre) Røst, skulle I ikke omkomme."

Og ligeledes Jakobs Bog (Mormons Bog Side 117): „Og Nephi begyndte nu at blive gammel, og han saa, at han snart maatte dø, hvorfor han salvede en Mand til at være Konge og Regent over hans Folk nu efter Kongernes Regjerings Vis. Og Folket elskede Nephi saare højt, thi han havde været dem en stor Beskytter og svunget Labans Sværd til deres Forsvar, og havde alle sine Dage arbejdet for deres Velfærd; derfor ønskede Folket at beholde hans Navn i Erindring. Og hvo, som skulde regjere i hans Sted, blev af Folket kaldet anden Nephi, tredie Nephi og saa fremdeles efter Kongernes Regjering; og saaledes bleve de kaldte af Folket, hvad Navn de end havde.“ Jeg spørger den tænksomme Læser, om der nogensinde er mere Overensstemmelse mellem hellig og verdslig Historie end her med Hensyn til den tidlige Bebyggelse af Peru.

Montesinos giver os en Liste af 64 Konger, som regjerede i den første Periode. Den første var Puhua-Manco eller Ayar-Uchu-Topa (den yngste Broder) hvis Magt forøgedes ved en frivillig Underkastelse af „Nabofolkene“. Han efterfulgtes af Manco-Capac, en mærkværdig Karakter. „Omkringboende Nationer frygtede hans Magt,“ og i hans Tid blev Riget meget forøget. Den næste Konge var Huai-naevi-Pishua. Under hans Regjering kjendtes Brugen af Bogstaver, og Amauta'erne underviste i Astrologi og Skrivekunsten, hvortil man anvendte Blade af Platantræet. Den fjerde i Rækken var Sinchi Cozque, der vandt store Sejre, og forskjønnede og befæstede Staden Cuzco. Inti-Capac Yupanqui var en anden mærkværdig Karakter. Han inddelte Riget i Distrikter, indførte en fuldstændig civil Organisation, forandrede Kalenderen til Solaaret paa 365 Dage, og oprettede et Postsystem. Manco Capac II. anlagde store Veje fra Cuzco til Provindserne. Intet særligt er at bemærke ved de næste tretten Regjeringer. Civile Anliggender bleve tagne i Betragtning, nogle faa Erobringer gjordes, og der omtales ligeledes en stor Pest. (Se Mormons Bog 3die Vers, Side 141).

Den tyvende var Huascar-Titupac, der gav alle Provindserne nye Guvernører af kongeligt Blod, og lod sine Soldater forsyne med et Kyras af Bomuld og Kobber. Den 21de Konge var Manco Capac Amauta. Han var en Astronom og „sammenkaldte et videnskabeligt Raad, der kom overens om, at Solen befandt sig i større Afstand fra Jorden end Maanen, og at de fulgte forskjellige Baner.“ Under de næste tolv Regjeringer omtales Krige, Erobringer og religiøse Stridigheder. Ayay-Manco, den 34te Konge, forsamlede Amauta'erne i Cuzco forat reformere Kalendern, og det bestemtes, at Aaret skulde deles i Maaneder paa tredive Dage og Uger paa ti Dage, idet de fem Dage ved Enden af Aaret kaldtes en lille Uge. De samlede ligeledes Aarene i Decader, der bestod af ti Aar, og ti Decader kaldtes en Sol. Af de næste 29 Konger vare Capac-Raymi Amauta, den 38te i Rækken, og Yahuar Huquiz, den 51de, „berømte for astronomisk Kundskab.“ Den Sidste „indskjød et Aar ved Enden af fire Aarhundreder.“ Manco-Capac III., den 60. Hersker, formodes at have levet ved Begyndelsen af den kristne Tidsregning. I hans Tid „havde Peru naaet dets største Ophøjelse og Udstrækning.“ De næste tre Kongers Regjering omfattede 32 Aar. Titu Yupanqui Pachacuti XXXIV. var den sidste Regent i det gamle Rige; han faldt i en Kamp mod en Skare indbrydende Fjender, der kom fra Øst- og Sydkysten. Hans Død bragte hele Riget i Forvirring. Der var Oprør saavel som Indfald af Fjender, hvorved Riget adsplittedes i smaa Stater. Mange Ærgjerrige tog Fordel af den nye Konges Ungdom, og nægtede ham Lydighed, droge Folket fra ham og

tilranede sig Magten i adskillige Provindser. De, som forbleve trofaste til Titu Yupanquis Arving, førte denne til Tambotoco, hvis Indbyggere tilbøde ham Lydighed. Som en Følge heraf skete det, at denne Monark antog Titel af Konge af Tambotoco. Under de næste 26 Regjeringer var det gamle kongelige Hus' Herredømme indskrænket til denne lille Stat; i Virkeligheden vare disse 26 Konger kun Konger af Tambotoco. Tyranner overløb Landet, Borgerkrige rasede, hele Landet var i Uorden, fremmede Voldsmænd brøde ind og angreb og ødelagde Provinds efter Provinds, Liv og personlig Sikkerhed var stadig i Fare, Folket tabte Tillid til hinanden, indtil Skrivekunsten formedelst disse Uroligheder gik tabt. „Skrivekunsten synes at have været forblandet ved Udbruddet af de religiøse Stridigheder i det gamle Riges Tid." (Baldwin). I denne urolige Tid blev Skrivning forbudt endog i den lille Stat Tambotoco. Den 14de Hersker (af de 26) „forbød under de sværeste Straffe Brugen af quellca til Skrivning og forbød ligeledes Opfindelsen af Bogstaver." Quellca var Platanblade, hvoraf forfærdigedes en Slags Pergament. Der siges, at en Amauta blev dræbt, fordi han søgte at gjenoprette Skrivekunsten. Denne Forvirringens Periode, hvori Alt kom i Forfald, var Perus mørke Tidsalder, og denne varede indtil Opkomsten af Incaerne, der gjenoprettede Ordenen og gjenforenede Riget.

Vi have kun givet et Omrids af Perus Historie, saaledes som den er berettet af Montesinos. Lad den alvorlige Undersøger læse den Del af Mormons Bog, der indbefatter Jakobs, Enos, Jaroms, Omnis, Almas, Helamans og hans Søn, Nephis, Bøger, og han vil da i disse to Historier se en næsten ensartet Beretning om Begivenhederne. Nogle vilde maaske herimod anføre Uligheden i Navnene; men dette har aldeles ingen Vægt, da dette er et velkjendt og hyppig forekommende Tilfælde i hellig og verdslig Historie, uagtet der er en slaaende Lighed i Udtalen af den tredie Konges Navn, Huainaevi (Wa ain e vi), og Nephi. Vi anføre det ikke som noget Argument, idet vi dømme, at der er rigelige og vægtige Beviser i de to Historiers Hovedtræk; idet vi stedse erindre, at den hellige Historie kun er en sammenfattet Beretning om Landets religiøse Fremskridt, og at Montesinos paa sin Side opsamlede sin Kundskab fra Nogle, som levede hele Tidsaldere efter at de berettede Begivenheder havde fundet Sted, og han kunde følgelig kun faa en svag og ufuldkommen Underretning, kun taagede og utydelige Omrids af den tidlige peruvianske Historie.

Aftagen af Sandwichøernes Beboere.

For kort Tid siden besøgte Kong Kalakua af Havaij Øerne de Sidste-Dages Helliges Settlement i hans Rige. (Missionen paa Sandwichsøerne tæller omtrent 3000 Sjæle, der bo og arbejde sammen i flere mindre Plantager, hvorpaa der hovedsagelig dyrkes Sukkerrør.) Kongen overværede en af deres Forsamlinger og holdt en lang Tale til Folket, i hvilken han udtrykte sin overordentlige Tilfredshed med den Maade, hvorpaa de styrede alle Ting paa Plantagen. Han var særlig tilfreds med den Omsorg, der udvistes for Bevarelsen af Helbred og Liv. Kongen er meget bevæget over den hurtige Aftagen af Befolkningen i hans Rige,

og søger at tage Forholdsregler for at standse dens Fremskridt. Den 28de November afholdtes et Møde i Honolulu, forat danne et kvindeligt velgjørende Selskab med det Formaal at understøtte Syge og Hjælpeløse og drage Omsorg for forældreløse Børn. Ved denne Lejlighed talte hans Majestæt som følger:

„Mine Venner, jeg har indbudt Eder her idag paa Aarsdagen for vor nationale Uafhængighed, forat sige nogle Ord til Eder om vor Uafhængighed, forat undersøge Aarsagerne til vort Folks stadige Formindskelse og overveje de Midler, hvorved vi kunne standse samme. Den 28de November 1843, nu over tredive Aar siden, anerkjendte Storbritanniens og Frankrigs Regjeringer vor Uafhængighed, og vi bleve derved indlemmede i Nationernes Familie paa Jorden. Vi indkom som et Barn, som en Myndling af de store Nationer. Deres Ædelmodighed og Liberalitet skylde vi vor Uafhængighed og de Velsignelser, der flyde deraf, som vi idag maa lykønske os selv ved at være i Besiddelse af.

Ved tidligere Aarsfester paa denne Dag have vi plejet at hengive os til festlige Glæder, men lad os nu for et Øjeblik alvorligt betragte vor Nations Stilling.

I Aaret 1843 talte vor Nation henved 100,000 Sjæle. Hvor mange tælle vi idag? Naar de statistiske Rapporter opgjøres i 1878, vil det sandsynligvis findes, at vi efter 35 Aars Forløb ere neppe 60,000, udvisende, at der i Løbet af disse faa Aar har fundet 40,000 flere Dødsfald end Fødsler Sted. Dette er efter et Forhold af en Formindskelse paa over 1000 hvert Aar. Disse Tal lyve ikke. De vise klart, at vi som en Nation erre paa Vejen til Undergang, og at efter det nuværende Forhold af Aftagen, der kun vil udfordres 60 Aar mere, for at se den Sidste af vor Nation. Hvor vil da vor Race være, og hvad bliver da af vor Uafhængigheds Dag, hvoraf vi nu ere saa stolte?"

Han talte temmelig længe, idet han opfordrede sit Folk til at tage Forholdsregler for at hindre deres Races Hensvinden. Under sin Tale hentydede han, dog uden Bitterhed, til den Kjendsgjerning, at den væsentlige Sygdom, der afbefolkede Øerne, var bleven indført ved Beboere af andre Dele af Kloden. Efter Slutningen af Talen blev et hawajisk, kvindeligt, velgjørende Selskab oprettet med Prindsesse Likelike Cleghom som Præsident.

Der bor et Par hawajiske Familier i 19de Ward i Salt Lake City, for hvem det gaar meget godt, idet de ere stadige og virksomme, og udstaa overordentligt vel det derværende i Sammenligning med deres Hjemstavn strænge Klima om Vinteren.

Indhold.

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af O. N. Liljenqvist, Lorentzensgade 14, 1ste Sal.

Trykt hos F. E. Bording.